

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Numele:

Prenumele:

Patronimicul:

Instituția de învățământ:

Localitatea:

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

EXAMEN NAȚIONAL DE ABSOLVIRE A GIMNAZIULUI

13 iunie 2016

Timp alocat – 120 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Numele și prenumele evaluatorului: _____ Punctaj total: _____

4	Formulează, cu trimitere la datele statistice din tabel, o caracteristică pentru un domeniu al societății din RSSM. Argumentează răspunsul.	L 0 1 2 3																	
			<p style="text-align: center;">Tabel: <i>Editarea ziarelor în RSSM</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Anul</th> <th colspan="2">În total</th> <th colspan="2">În limba română</th> </tr> <tr> <th>numărul</th> <th>tirajul</th> <th>numărul</th> <th>tirajul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1954</td> <td>98</td> <td>66 407</td> <td>65</td> <td>39 406</td> </tr> <tr> <td>1958</td> <td>101</td> <td>105 733</td> <td>50</td> <td>58 558</td> </tr> </tbody> </table>	Anul	În total		În limba română		numărul	tirajul	numărul	tirajul	1954	98	66 407	65	39 406	1958	101
Anul	În total		În limba română																
	numărul	tirajul	numărul	tirajul															
1954	98	66 407	65	39 406															
1958	101	105 733	50	58 558															

SUBIECTUL al II-lea (23 de puncte)

Studiază materialul suport și realizează sarcinile propuse.

TERMEN: Sistemul de la Versailles - noua ordine internațională edificată de statele învingătoare după primul război mondial prin semnarea tratatelor de pace cu statele învinse.

REPERE CRONOLOGICE (A).

1919: fondarea Societății/ Ligii Națiunilor	1935: Hitler introduce serviciul militar obligatoriu
1919: semnarea Tratatului de Pace cu Austria (Saint-Germain)	1936: semnarea Pactului Anticomintern
1920: semnarea Tratatului de Pace cu Ungaria (Trianon)	1938: anexarea Austriei („Anschluss-ul”)
1932: lansarea programului “Noul curs”	1938: adoptarea Constituției lui Carol al II-lea
1933: Hitler este numit cancelar al Germaniei	1939: semnarea Tratatului de neagresiune sovieto-german

SURSA B.

Art.80, 81, 87: Germania recunoaște independența și frontierele Austriei, Cehoslovaciei, Poloniei.

Art.119: Germania renunță la drepturile ei asupra coloniilor.

Art.160: Armata germană nu poate depăși cifra de 100 000 de oameni.

Art.173: Serviciul militar este abolit.

Art.198: Forțele militare ale Germaniei nu vor trebui să cuprindă nici o aviație militară sau marină.

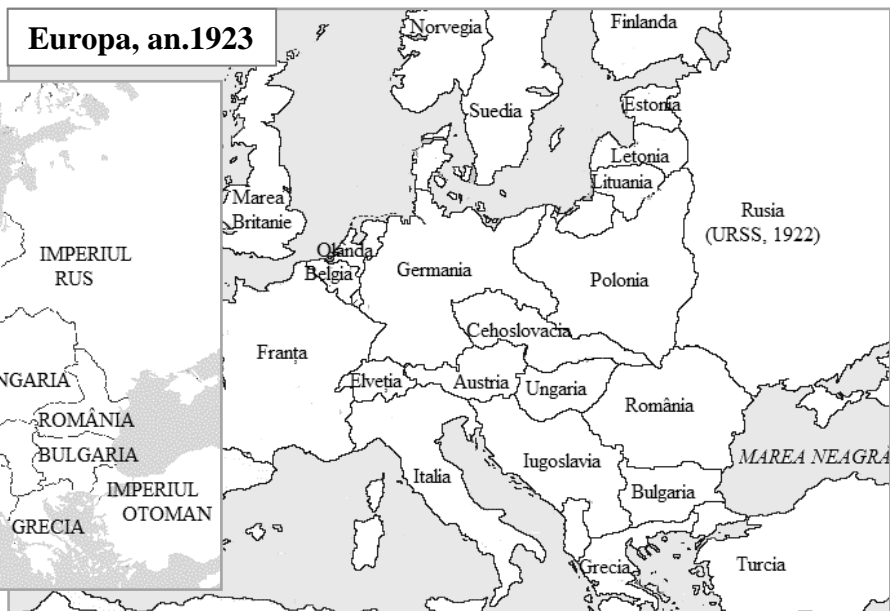
Art.231: Germania recunoaște că ea și aliații ei sunt responsabili de toate pierderile și sacrificiile.

(Extrase din *Tratatul de la Versailles, 28 iunie 1919*)

SURSA C.

SURSA D.

Nr.	Item	Scor
1	Identifică în repererele cronologice (A) tratate componente ale Sistemului de la Versailles. _____ _____	L 0 1 2
Studiază sursa B.		
2	Definește termenul <i>tratat</i> . _____ _____	L 0 1 2
3	Descrie contextul în care a fost semnat <i>Tratatul de la Versailles</i> , din 28 iunie 1919. _____ _____	L 0 1
4	Determină consecințele prevederilor din tratat pentru dezvoltarea Germaniei în plan: <i>economic</i> _____ _____ _____ <i>militar</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4
Studiază sursele C și D.		
5	Demonstrează că harta politică a Europei, conform Sistemului de la Versailles, a cunoscut schimbări importante. Exemplifică cu trimitere la: <i>România</i> _____ _____ _____ <i>Polonia</i> _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4
Valorifică materialul suport și cunoștințele obținute anterior.		
6	Identifică în repererele cronologice propuse două evenimente ce reflectă procesul de distrugere a Sistemului de la Versailles de către Germania. Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5

	Valorifică materialul suport și cunoștințele obținute anterior.	
7	Exprimă-ți opinia: prin Sistemul de la Versailles s-au pus bazele unei păci trainice sau fragile? Formulează două argumente. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al III-lea (15 puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A.

„Separatismul transnistrean a destabilizat substanțial economia națională a Republicii Moldova, reducându-i producția industrială cu 36,0%, producția energiei electrice cu 87,5%, producția mărfurilor de consum popular cu 28%, producția de legume cu 38,0% [...] din suma totală a veniturilor formate pe teritoriul republicii [...].

În războiul de pe Nistru au fost înregistrate, de ambele părți, circa 802 morți și peste 5000 răniți, inclusiv în rândul populației civile. [...] Operațiunile militare au provocat un val de circa 108 mii de refugiați, dintre care 51 de mii s-au stabilit în 38 de localități de pe malul drept al Nistrului, iar alți 57 de mii în Ucraina.”

(N. Enciu, I. Șișcanu, *Evoluția Republicii Moldova după 1991, în Ioan Scurtu (ed.), Istoria Basarabiei*)

SURSA B.

„Nerecunoscută în plan internațional, enclava separatistă nistreană s-a înarmat pînă în dinți și a devenit o placă turnantă pentru traficul ilegal de arme [...], constituind un real pericol la adresa securității regionale și europene. Sursa acestui trafic sunt atît uzinele din Transnistria, care produc armament [...], cît și arsenalul militar al fostei Armate a 14-a a Rusiei, amplasată în zona controlată de administrația nistreană.”

(Gh. Cojocaru, *Separatismul transnistrean: aspecte interne și internaționale în O istorie a regiunii Transnistrene din cele mai vechi timpuri pînă astăzi, 2007*)

SURSA C.

„Reclamanții sunt 170 de cetățeni moldoveni care locuiesc în „republica moldovenească nistreană” („RMN”) [...]. Toți reclamanții au susținut că cei care au dorit continuarea studiilor în școlile de limbă moldovenească/ română au fost nevoiți să accepte diminuarea calității învățămîntului din cauza lipsei localurilor adecvate, a drumurilor lungi spre și dinspre școală (însoțite de verificarea ghiozdanelor, controale de identitate și acte de hărțuire din partea oficialilor „RMN” [...]), [...] vandalizării sediilor școlilor, intimidării [...] și abuzurilor verbale. Copiii aveau ca alternativă frecventarea școlilor „moldovenești” în care se utiliza o variantă artificială a limbii române scrise cu alfabet chirilic. Din moment ce această variantă a limbii nu este recunoscută nicăieri în lume, predarea se efectua în baza materialelor didactice din epoca sovietică creînd copiilor dificultăți în continuarea studiilor în instituțiile de învățămînt superior.”

(Din *Hotărîrea Curții Europene pentru Drepturile Omului în dosarul „Cătan și alții contra Republicii Moldova și Rusiei”, Strasbourg, 19 octombrie 2012*)

Item	Scor
<p>Utilizează sursele pentru a argumenta, într-un text coerent, afirmația: <i>Războiul de pe Nistru – conflict cu multiple consecințe pentru Republica Moldova.</i></p>	L
	0
<p>Notă: Formulează cel puțin trei argumente.</p>	1
	2

_____	L
_____	0
_____	1
_____	2
_____	3

_____	L
_____	0
_____	1
_____	2
_____	3
_____	4
_____	5
_____	6
_____	7

_____	L
_____	0
_____	1
_____	2

_____	L
_____	0
_____	1

